

Albert Arribas, entrevista a Àlicia Gorina, dins del llibre *La mirada obscena. Vint converses sobre creació escènica*, Editorial Comanegra / TNC, 2017.

[...] Tinc la sensació que [...] el teu procés de direcció sempre comença d'una manera o altra amb la inserció d'una proposta de joc dins d'un material previ, que serveix de punt de partida a l'espectacle.

Sí, completament. I en aquest sentit necessito controlar les normes del joc, per sentir-me identificada amb l'espectacle i assegurar-me que no estic propiciant alguna cosa que no em representi. Al mateix temps, crec que el joc de l'espectacle ha de ser molt clar perquè l'espectador també hi pugui participar. En definitiva, l'objectiu final del teatre és el contacte humà. Hi ha una vinculació directa entre tots dos costats, en molts sentits, principalment a través del flux d'emocions. A més a més, es tracta d'una mena de reducte dins de la societat en què vivim, un món digital, de mentida. El teatre, per a mi, en canvi, no és mentida. És un oasi d'humanitat, i si encara sobreviu és per la necessitat de contacte humà. No vull dir que no hi hagi altres llocs en què això també es produeixi, és clar.

El teatre és com una mena d'escola per als adults, un espai de creixement personal a tots els nivells. Per això l'educació i el teatre tenen molt a veure. Hi ha una estreta relació entre allò que es produeix en una sala d'assaig i en una aula, amb un creixement a tots els nivells, intel·lectual i emocional. Un espectacle t'explica coses igual que ho fa un mestre, i cadascú ha de saber destriar en què està d'acord o en què no. Crec que tenim un dèficit molt gran de vida espiritual a la nostra societat, i en el meu cas l'art és fonamental per fer-hi front. El teatre és un espai de comunitat. Per això, sempre pensem quina relació volem tenir amb el públic en cada espectacle. Quin vincle volem. Quina volem que sigui la seva actitud mentre veu l'espectacle, si volem que se situï en un espai més participatiu, de reflexió activa, o si volem que s'exposi a un impacte emocional més directe. A *Watching Peeping Tom* vam fer una reflexió oberta sobre totes aquestes qüestions. Explicitàvem la relació amb el públic, que sempre és una relació activa, encara que es limiti només a mirar assegut des de la seva butaca. Com a creadora, a més, vull que l'espectador participi, interactuï, tingui sensacions o emocions

reals, perquè necessito que visqui l'espectacle i no només que el vegi, per tal que pugui recordar-lo millor. Perquè és el que em passa a la vida real, només recordo allò que he viscut.

En el teatre hi ha, com a mínim, dos temps: el temps de creació i el temps d'exhibició de l'espectacle. En el teu cas, em sembla que els impulsos de creació estan especialment imbricats en el resultat escènic, hi ha un vincle de necessitat molt fort entre forma i contingut.

És per això que per a mi és molt important el motiu pel qual he triat un material o un text, o l'he acceptat en el cas dels encàrrecs. En el primer moment, normalment es tracta d'una tria molt intuïtiva, però després em resulta molt necessari poder-hi pensar a fons per saber què volem expressar, abans de plantejar-nos quina relació voldrem tenir amb l'espectador. Totes dues coses estan molt connectades, però primer cal comprendre bé el *què* per poder abordar després el *com*. Així, quan arriba el moment del *què*, he de fer una feina molt dolorosa per tal de saber per quin motiu he triat aquell material. El procés de creació és sempre molt dolorós, perquè demana un exercici de sinceritat molt gran amb mi mateixa. No et pots enganyar, perquè si t'enganyes tu mateixa ja estàs perduda. Si no saps quin motiu personal tens per fer un espectacle, no té cap sentit fer-lo. Amb això no vull dir que fer un espectacle sigui un acte d'expiació, no parlo gens d'una qüestió terapèutica. L'important és que es tracta de compartir una intimitat. També és molt important la sinceritat en relació amb el material. Ho dic perquè actualment, en relació als textos teatrals, hi ha gent que diferencia entre *material* i *partitura*, i jo no acabo d'entendre en què consisteix aquesta diferenciació. En els meus espectacles, no sé dir si el text és una partitura o un material, perquè són totes dues coses alhora. Mai m'intento desviar del text, en absolut, l'únic que intento és transmetre'l escènicament de la millor manera possible, que per a mi no és dient només les paraules. De vegades hi ha gent que em pregunta com era el text dels meus espectacles, i sempre els dic que és exactament com l'han sentit. No intento que sigui diferent de com està escrit, però això em fa pensar que hi ha qui creu que uso el text només com a material, per pervertir-lo. I de fet jo no el perverteixo mai, gens ni mica, el mantinc tal com està escrit.

Quina relació tens amb la idea d'autoritat? Amb les autoritats que entren en joc en un espectacle: en relació amb el públic, els actors, l'equip creatiu...

Mai m'havia plantejat a mi mateixa com una autoritat per al públic, però és cert que el fet d'aplegar una quantitat de gent et genera una sensació de responsabilitat molt gran amb el que estàs fent, perquè sense voler-ho podries estar manipulant-los, fent-los creure unes coses concretes. Per això necessito saber que he treballat des de la sinceritat, i necessito que el públic també ho senti així perquè ho visqui com un material delicat, que algú els està oferint sense imposar-los res. Si el públic percep que el que hi ha dalt de l'escenari és un material que afecta algú, li tindrà respecte i s'hi aproparà d'una manera respectuosa. Crec que *Watching Peeping Tom* parlava d'això. Hi explicava que el material amb què jo treballo és molt personal, i això vol dir que quan el treballo escènica-ment l'estic exposant. Per això són molt importants per a mi les paraules *intimitat, personal, sinceritat*. No sé si és abans l'ou o la gallina, no sé si necessito que el públic s'acosti als meus espectacles d'una manera respectuosa perquè allò que estic posant sobre l'escenari és molt personal —per no sortir-ne jo perjudicada—, o a l'inrevés, si penso que és molt important que el públic tingui una vinculació respectuosa amb l'espectacle que està veient —tots els espectacles en general— i per aquest motiu jo com a creadora intento oferir-m'hi, amb la idea que això ajudarà a fer que el públic sigui més respectuós. No sé dir-te de quina de les dues coses es tracta.

En tot cas, crec que l'acció d'anar al teatre és un acte de responsabilitat, per part del públic. No sé si el públic ho sap o no, però hem d'intentar que ho sàpiga. Com que el teatre és un espai de creixement i desenvolupament personal, és un lloc on passen coses importants, on les persones poden canviar i sentir-se afectades. Per tal que el públic pugui ser conscient de trobar-se en un espai important per a la seva vida, ha de respectar allò que està veient. El teatre és més sensible en aquest sentit que les altres arts, perquè el contacte és més directe. Per això el dispositiu escènic ha d'estar organitzat per convidar el públic a ser respectuós amb el ritual que se li ofereix: si propiciem que aquest respecte es produeixi en el teatre, potser també contribuïrem d'alguna manera a tenir una societat una mica més humana o sana. Encara que estigui parlant de teatre tota l'estona, és molt important recordar sempre que està situat dins la societat, no s'acaba mai en si mateix. [...]